Adrenalinets biografi

Brian B. Hoffman

Adrenaline

298 s, ill. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2013. Pris 25 USD

ISBN 978-0-674-05088-4

Brian B. Hoffman har i mer enn 30 år bidratt med tallrike basalmedisinske og kliniske publikasjoner om adrenalinreseptorer, hypertensjon og feokromocytom. I denne boken beskriver han adrenalinets historie fra dets oppdagelse på slutten av 1800-tallet og frem til i dag. Han henvender seg til den «opplyste allmuen».

Forfatteren innleder med et kapittel hvor han beskriver adrenalinets økende betydning i medisinen og i folks bevissthet gjennom mer enn 100 år. Deretter følges forskningsfronten kronologisk med en stadig økende forståelse av adrenalinets virkning på målcellene. Systematisk og pedagogisk beskriver han viktige oppdagelser knyttet til adrenalin som hormon og nevrotransmitter, ulike adrenalinreseptorer med tilhørende agonister/antagonister og intracellulære signalveier. Både i teksten og i de omfattende fotnotene fletter forfatteren inn anekdoter om forskerne som har bidratt i dette arbeidet.

Boken har, som adrenalin selv, en sterk og fengende innledning. Språket er relativt enkelt, og medisinske termer forklares fortløpende. Etter hvert som forfatteren går dypere i detaljene, tror jeg likevel at legfolk og leger uten særlig interesse for basalmedisinske virkningsmekanismer lett kan «falle av lasset». Det siste kapitlet om «adrenaline junkies» er lett tilgjengelig for alle. I appendiks gis en beskrivelse av nobelsprisvinnere med forskning tilknyttet adrenalin. Dette utgjør en imponerende merittliste. Det er ikke en overdrivelse å si at denne forskningen har hatt enorm betydning for dagens forståelse av fysiologi, farmakologi og medisin. At ti nobelsprisvinnere i litteratur, inkludert vår egen Sigrid Undset, har skildret adrenalin effekter i sine bøker, sier også litt om adrenalinets kulturelle betydning.

Dersom du er interessert i forskning, basal endokrinologi eller farmakologi, og samtidig har glede av å lese medisinsk historie, kan jeg anbefale denne boken.

Anders Palmstrøm Jørgensen

Seksjon for spesialisert endokrinologi
Oslo universitetssykehus

Kort og godt om selvmord og selvmordsforebygging

Robert D. Goldney

Suicide prevention

2. utg. 102 s, tab. Oxford: Oxford University Press, 2013. Pris GBP 20

ISBN 978-0-19-967758-0

Denne pocketboken inngår i serien *Oxford Psychiatry Library*, og forfatteren er en internasjonalt anerkjent professor i psykiatri. På 100 sider, dog med liten skrift, presenterer Goldney temaet bredt, men med hovedvekt på de mest sentrale kliniske aspektene.

Hovedpunkter i hvert kapittel summeres opp i egne nyttige bokser, og i tillegg finnes et fåtall illustrasjoner. Goldney gjennomgår ulike definisjoner av suicidal atferd, forekomst, sentrale risikofaktorer og de viktigste etablerte medikamentelle og ikke-medikamentelle intervensjonene. Vurdering av selvmordsfare er viet et eget kapittel. I tillegg omtales både historiske aspekter, vanlige reaksjoner hos etterlatte og sorgprosessen etter suicid, i tillegg til ulike forebyggingsstrategier på samfunnsnivå. Det er også blitt plass til noen kasuistikker og et eget avsnitt med «ofte stilte spørsmål».

Boken er en meget god innføring i et omfattende og komplisert fagfelt. Innholdet må sies å befinne seg trygt innenfor en oppdatert internasjonal referanseramme. Den vil være velegnet for både den interesserte allmennlege, leger i spesialisering i psykiatri og spesialister. Det samme vil gjelde for psykologer. I tillegg til å være bred og dekkende er det en styrke at boken integrerer oppdatert suicidologisk forskning med nødvendig klinisk psykiatrisk kompetanse. Ikke minst er det godt gjort å få alt dette inn i et så begrenset format. I og med at dette er en revidert utgave, burde enkelte nyere referanser vært inkludert. Det finnes mange store internasjonale standardverk på området. Denne boken formidler mye av det samme, uten å kreve så mye tid av leseren, og anbefales derfor varmt.

Fredrik A. Walby

Nasjonalt senter for selvmordsforskning
Universitetet i Oslo
og
Diakonhjemmet Sykehus